

Türk Ticaret Kanunu'nun 40'ıncı maddesinde "(3) Merkezi Türkiye'de bulunan ticari işletmelerin şubeleri de buldukları yerin ticaret siciline tescil ve ilan olunur. Ticaret unvanına ve imza örneklerine ilişkin birinci ve ikinci fıkra hükümleri bu işletmelere de uygulanır. Kanunda aksine hüküm bulunmadıkça merkezin bağlı olduğu sicile geçirilen kayıtlar şubenin bağlı bulunduğu sicile de tescil olunur. Ancak, bu hususta şubenin bulunduğu yer sicil müdürlüğünün ayrı bir

inceleme zorunluluğu yoktur

merkezden ayrı bir tüzel kişiliği bulunmayan, merkez tarafından yetkilendirilecek kişi/kişiler tarafından sevk ve idare edilen ve merkezin tanımış olduğu yetki çerçevesi ile sınırlı olmak üzere ticari faaliyette bulunabilen şubelerin, İdari Şartname'nin 47.2'nci maddesi uyarınca ayrı bir tüzel kişiliği bulunan acente ve sigorta brokerlerinin "yetki belgesi" ile ihaleye teklif verebildikleri bir durumda, merkeze ait yeterlik belgelerini kullanarak merkez adına ihaleye teklif verebileceklerinin evleviyetle kabul edilmesi gerekmektedir

Toplantı No : 2019/007 Gündem No : 42 Karar Tarihi : 06.02.2019 Karar No : 2019/UH.I-209 BAŞVURU SAHİBİ: Zonguldak İlke Sigorta Aracılık Hizmetleri A.Ş., İHALEYİ YAPAN İDARE: Türkiye Taş Kömürü Kurumu Genel Müdürlüğu Satınalma Dairesi Başkanlığı, BAŞVURUYA KONU İHALE: 2018/487892 İhale Kayıt Numaralı "Türkiye Taşkömürü Kurumu Personellerine Düzenlenecek Zorunlu Ferdi Kaza Sigortası Hizmet Alımı" İhalesi KURUM TARAFINDAN YAPILAN İNCELEME: Türkiye Taş Kömürü Kurumu Genel Müdürlüğu Satınalma Dairesi Başkanlığı tarafından 12.11.2018 tarihinde açık ihale usulü ile gerçekleştirilen Türkiye Taşkömürü Kurumu Personellerine Düzenlenecek Zorunlu Ferdi Kaza Sigortası Hizmet Alımı" ihalesine ilişkin olarak Zonguldak İlke Sigorta Aracılık Hizmetleri A.Ş.nin 24.12.2018 tarihinde yaptığı şikâyet başvurusunun, idarenin 28.12.2018 tarihli yazısı ile reddi üzerine, başvuru sahibince 11.01.2019 tarih ve 1714 sayı ile Kurum kayıtlarına alınan 11.01.2019 tarihli dilekçe ile itirazın şikâyet başvurusunda bulunulmuştur. Başvuruya ilişkin olarak 2019/62 sayılı itirazın şikâyet dosyası kapsamında yapılan inceleme neticesinde esas inceleme raporu tanzim edilmiştir. KARAR: Esas inceleme raporu ve ekleri incelendi. İtirazın şikâyet dilekçesinde özetle, 1) İhale üzerinde bırakılan istekli IMC Sigorta ve Reasürans Brokerliği A.Ş. nin ihaleye Genel Müdürlük olarak değil, Zonguldak Şubesi olarak iştirak ettiği; teklif zarfında "IMC Sigorta ve Reasürans Brokerliği A.Ş.

Zonguldak" ibaresinin yer aldığı, teklif mektubunun şube yetkilisi tarafından kaşelenerek imzalandığı ve teklif zarfı içerisinde şubeye ait belgelerin sunulduğu, ancak İdari Şartname'nin 47.2'nci maddesinde yer alan "İhaleye Sigorta Şirketlerinin Genel Müdürlükleri veya Genel Müdürlüklerin ihaleye girmeye tam ve tek olarak yetkili kıldığı Bölge müdürlükleri, acenteler ve sigorta brokerliği yetki belgesiyle katılabileceklerdir." düzenlemesi uyarınca şubelerin ihaleye teklif veremeyecekleri, bu bakımdan IMC Sigorta ve Reasürans Brokerliği A.Ş. nin teklifinin değerlendirme dışı bırakılması gerektiği, diğer taraftan Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O. şubeleri tarafından verilen tekliflerin genel müdürlük adına verilen teklif olarak değil, ayrı ve bağımsız teklifler şeklinde ele alınarak bu teklifler değerlendirme dışı bırakılırken ihaleye şube olarak teklif verdiği açık olan IMC Sigorta ve Reasürans Brokerliği A.Ş.nin teklifinin değerlendirme dışı bırakılmamasının hukuka aykırı olduğu, 2) İhale üzerinde bırakılan istekli IMC Sigorta ve Reasürans Brokerliği A.Ş. nin tekliflerin eşit olması durumunda ilave bir puan alabilmek için ihale tarihinden bir yıl önce Zonguldak'ta şube açtığı ve ihaleye bu şube adına iştirak ettiği, öte yandan şirket tüzel kişiliğinin yeterlik belgeleri olmaksızın ihaleye katılması mümkün olmadığından teklif zarfı içerisinde hem şirket tüzel kişiliğine, hem de Zonguldak şubesine ait yeterlik belgelerinin sunulduğu, bu durumun 4734 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinin (b) bendi uyarınca "ihale kararını etkileyecek davranışlarda bulunmak" kapsamında değerlendirilerek adı geçen isteklinin teklifinin değerlendirme dışı bırakılması ve hakkında yasaklama işlemlerinin başlatılması gerektiği, 3) İhale üzerinde bırakılan istekli IMC Sigorta ve Reasürans Brokerliği A.Ş. tarafından iş deneyimini tevsik etmek amacıyla sunulan belgelerin, Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin 47'nci maddesi uyarınca iş deneyim belgesi düzenlenmeyen hallerde iş deneyiminin belgelendirilmesine ilişkin esaslara uygun olarak sunulmadığı iddialarına yer verilmiştir. Başvuru sahibinin iddialarının değerlendirilmesi sonucunda aşağıdaki

hususlar tespit edilmiştir. 1. Başvuru sahibinin 1'inci iddiasına ilişkin olarak: İdari Şartname'nin 47.2'nci maddesinde "İhaleye Sigorta Şirketlerinin Genel Müdürlükleri veya Genel Müdürlüklerin ihaleye girmeye tam ve tek olarak yetkili kıldığı Bölge müdürlükleri, acenteler ve sigorta brokerliği yetki belgesiyle katılabileceklerdir." düzenlemesi yer almaktadır. İhale üzerinde bırakılan istekli IMC Sigorta ve Reasürans Brokerliği A.Ş. adına verilen teklifin, ticaret siciline 11.10.2017 tarihinde tescil edilen IMC Sigorta ve Reasürans Brokerliği A.Ş. Zonguldak Şubesi tarafından verildiği, teklif zarfında ve teklif mektubunda IMC Sigorta ve Reasürans Brokerliği A.Ş. Zonguldak Şubesine ait kaşenin kullanıldığı ve teklif mektubunun da Zonguldak Ticaret Sicil Müdürlüğü tarafından düzenlenen 07.11.2018 tarihli "ticaret sicil tasdiknamesi"nde münferiden temsile yetkili şube müdürü olduğu belirtilen Muhittin Yurt tarafından imzalandığı tespit edilmiştir. IMC Sigorta ve Reasürans Brokerliği A.Ş.'nin faaliyet belgelerinden sigorta brokeri olarak faaliyet gösterdiği ve başvuruya konu ihaleye kendi adına değil, Türk Nippon Sigorta A.Ş. adına teklif verdiği anlaşılmıştır. Başvuru sahibi tarafından IMC Sigorta ve Reasürans Brokerliği A.Ş.'nin başvuruya konu ihaleye Zonguldak Şubesi aracılığıyla teklif vermesinin İdari Şartname'nin yukarıda yer verilen 47.2'nci maddesine aykırılık teşkil ettiği ileri sürülmektedir. Başvuruya konu uyuşmazlığın çözümü için, ticaret hukukunda şubenin tanımı ve merkez ile şube arasındaki ilişkinin ortaya konulması gerekmektedir. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 40'ıncı maddesinde "(3) Merkezi Türkiye'de bulunan ticari işletmelerin şubeleri de buldukları yerin ticaret siciline tescil ve ilan olunur. Ticaret unvanına ve imza örneklerine ilişkin birinci ve ikinci fıkra hükümleri bu işletmelere de uygulanır. Kanunda aksine hüküm bulunmadıkça merkezin bağlı olduğu sicile geçirilen kayıtlar şubenin bağlı bulunduğu sicile de tescil olunur. Ancak, bu hususta şubenin bulunduğu yer sicil müdürlüğünün ayrı bir inceleme zorunluluğu yoktur." hükmü, "Şubeler" başlıklı 48'inci maddesinde "(1) Her şube, kendi merkezinin ticaret unvanını, şube olduğunu

belirterek kullanmak zorundadır. Bu unvana şube ile ilgili ekler yapılabilir. (2) 41 ve 45 inci maddeler şubenin ticaret unvanı hakkında da uygulanır. (3) Merkezi yabancı ülkede bulunan bir işletmenin Türkiye'deki şubesinin ticaret unvanında, merkezin ve şubenin bulunduğu yerlerin ve şube olduğunun gösterilmesi şarttır." hükmü, 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu'nun "Odalara kayıt zorunluluğu" başlıklı 9'uncu maddesinde "Ticaret siciline kayıtlı tacirler ve 5 inci maddeye göre sanayici ve deniz taciri sıfatını haiz tüm gerçek ve tüzel kişiler ile bunların şubeleri ve fabrikaları, buldukları yerdeki odaya kaydolmak zorundadırlar. Meslek gruplarına göre yapılacak üye kayıtları, elektronik ortamda Bakanlık ve Birlik bünyesinde düzenlenen ortak veri tabanında güncel olarak tutulur. Bir merkeze bağlı olduğu halde, ister merkezin bulunduğu odanın, ister başka odanın çalışma alanı içinde olan müstakil sermayesi ve müstakil muhasebesi bulunan ve/veya muhasebesi merkezde tutulduğu ve müstakil sermayesi bulunmadığı halde kendi başına sınaî faaliyet ve ticarî muamele yapan yerler ve satış mağazaları bu Kanunun uygulanması bakımından şube sayılır." hükmü, Ticaret Sicili Yönetmeliği'nin "Şube tanımı" başlıklı 118'inci maddesinde "(1) Bir ticari işletmeye bağlı olup ister merkezinin bulunduğu sicil çevresi içerisinde isterse başka bir sicil çevresi içinde olsun, bağımsız sermayesi veya muhasebesi bulunup bulunmadığına bakılmaksızın kendi başına sınaî veya ticari faaliyetin yürütüldüğü yerler ve satış mağazaları şubedir." hükmü bulunmaktadır. Şubenin tanımı ve unsurları Türk Ticaret Kanunu'nda yer almamaktadır. Ancak 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu'nda yer verilen şube tanımından ve doktrinde yapılan şube tanımlarından hareketle şube, bir merkeze bağlı olarak hareket eden ve merkezden ayrı bir tüzel kişiliği bulunmayan, ister merkezin bulunduğu odanın, ister başka odanın çalışma alanı içinde olan müstakil sermayesi ve müstakil muhasebesi bulunan ve/veya muhasebesi merkezde tutulduğu ve müstakil sermayesi bulunmadığı halde merkezle aynı veya benzer

konularda kendi başına sınaî ve ticari faaliyet yürüten yerler şeklinde tanımlanabilir. Yukarıda yapılan şube tanımından hareketle, merkezden ayrı bir tüzel kişiliği bulunmayan, merkez tarafından yetkilendirilecek kişi/kişiler tarafından sevk ve idare edilen ve merkezin tanımış olduğu yetki çerçevesi ile sınırlı olmak üzere ticari faaliyette bulunabilen şubelerin, İdari Şartname'nin 47.2'nci maddesi uyarınca ayrı bir tüzel kişiliği bulunan acente ve sigorta brokerlerinin "yetki belgesi" ile ihaleye teklif verebildikleri bir durumda, merkeze ait yeterlik belgelerini kullanarak merkez adına ihaleye teklif verebileceklerinin evleviyetle kabul edilmesi gerekmektedir. İdari Şartname'nin 47.2'nci maddesinde yer alan düzenlemede anlatım bozukluğu bulunmakla birlikte, madde metninden başvuruya konu ihaleye sigorta şirketlerinin bizzat veya ihaleye girmeye tam ve tek yetkili kılınan bölge müdürlüklerinin, acentelerin ve sigorta brokerliği şirketlerinin "yetki belgesi" ile katılabilecekleri anlaşılmaktadır. Söz konusu madde metninin, kaleme alınış şekli itibariyle, ihaleye katılabilecek gerçek/tüzel kişileri sınırlamaktan ziyade, ihaleye teklif verecek isteklilere yönelik olarak ihaleye katılım hususunda tam ve tek yetkili olma kriteri getirmeyi amaçladığı anlaşılmaktadır. İdari Şartname'nin anılan maddesinin bu şekilde anlaşılmasının yukarıda yer verilen "şube" tanımına ve şube ile merkez ilişkisine daha uygun olacağı da açıktır. Bu bakımdan, İdari Şartname'nin 47.2'nci maddesi uyarınca, başvuruya konu ihaleye şubeler tarafından teklif verilemeyeceğine yönelik olarak başvuru sahibi tarafından ileri sürülen iddianın hukuki dayanağının bulunmadığı sonucuna varılmıştır. Diğer taraftan, başvuru sahibi tarafından Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O. şubeleri tarafından verilen tekliflerin genel müdürlük adına verilen teklif olarak değil, ayrı ve bağımsız teklifler şeklinde ele alınarak bu teklifler değerlendirme dışı bırakılırken ihaleye şube olarak teklif verdiği açık olan IMC Sigorta ve Reasürans Brokerliği A.Ş.'nin teklifinin değerlendirme dışı bırakılmamasının hukuka aykırı olduğu ileri sürülmekte ise de, Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O. şubelerinin

ihaleye şube olarak teklif verdikleri gerekçesiyle değil, Türkiye Vakıflar Bankası Genel Müdürlüğünün birden fazla şubeye ihaleye katılım yetkisi verdiği gerekçesiyle değerlendirme dışı bırakıldıkları anlaşıldığından başvuru sahibinin aksi yöndeki iddiası yerinde bulunmamıştır. 2) Başvuru sahibinin 2'nci iddiasına ilişkin olarak: 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Yasak fiil ve davranışlar" başlıklı 17'nci maddesinde "İhalelerde aşağıda belirtilen fiil veya davranışlarda bulunmak yasaktır: a) Hile, vaat, tehdit, nüfuz kullanma, çıkar sağlama, anlaşma, irtikap, rüşvet suretiyle veya başka yollarla ihaleye ilişkin işlemlere fesat karıştırmak veya buna teşebbüs etmek. b) İsteklileri tereddüde düşürmek, katılımı engellemek, isteklilere anlaşma teklifinde bulunmak veya teşvik etmek, rekabeti veya ihale kararını etkileyecek davranışlarda bulunmak. c) Sahte belge veya sahte teminat düzenlemek, kullanmak veya bunlara teşebbüs etmek. d) Alternatif teklif verebilme halleri dışında, ihalelerde bir istekli tarafından kendisi veya başkaları adına doğrudan veya dolaylı olarak, asaleten ya da vekâleten birden fazla teklif vermek. e) 11 inci maddeye göre ihaleye katılamayacağı belirtildiği halde ihaleye katılmak. Bu yasak fiil veya davranışlarda bulunanlar hakkında bu Kanunun Dördüncü Kısımında belirtilen hükümler uygulanır." hükmü, Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin "Tekliflerin eşit olması" başlıklı 63'ncü maddesinde "(1) Ekonomik açıdan en avantajlı teklifin sadece fiyat esasına göre belirlendiği ihalelerde, birden fazla istekli tarafından teklif edilen fiyatın en düşük fiyat olması durumunda, ekonomik açıdan en avantajlı teklifin belirlenmesi amacıyla aşağıda belirtilen fiyat dışı unsurlar esas alınarak değerlendirme yapılır. Bu çerçevede isteklilere; a) İsteklinin ve tüzel kişiliğinin yarısından fazla hissesine sahip ortağına ait iş deneyim belgesi kullanılmış ise bu ortağının, ilan veya davet tarihinden geriye doğru son iki yıl içinde 4735 sayılı Kanun kapsamında sözleşme imzalamamış olması veya imzaladığı sözleşmelerin toplam bedelinin ihale konusu işin yaklaşık maliyetinden daha düşük olması durumunda 2 puan, yaklaşık maliyet tutarı ile yaklaşık maliyetin iki

katı arasında olması durumunda 1 puan, b) İsteklinin ticari merkezinin ilan veya davet tarihinden geriye doğru en az bir yıldır ihaleyi yapan idarenin bulunduğu ilin mülki idari sınırları içindeki ticaret ve/veya sanayi odasına ya da ilgili meslek odasına kayıtlı bulunması durumunda 1 puan verilir.” düzenlemesi yer almaktadır. Birinci iddia kapsamında yapılan tespit ve değerlendirmeler çerçevesinde, ihale üzerinde bırakılan istekli IMC Sigorta ve Reasürans Brokerliği A.Ş. Zonguldak Şubesi'nin merkeze ait yeterlik belgelerini kullanarak merkez adına ihaleye teklif vermesinde mevzuata aykırılık bulunmadığı, ayrıca başvuruya konu ihalenin Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin 63'ncü maddesi uyarınca ihale üzerinde bırakılan istekliye ticari merkezinin Zonguldak sınırları içinde bulunmadığı gerekçesiyle bir puan verilmeden sonuçlandırıldığı anlaşıldığından, başvuru sahibinin ihale üzerinde bırakılan isteklinin hem şirket tüzel kişiliğine, hem de Zonguldak şubesine ait yeterlik belgelerini sunarak “ihale kararını etkileyecek davranışlarda” bulunduğu ve bu nedenle teklifinin değerlendirme dışı bırakılarak hakkında yasaklama işlemlerinin başlatılması gerektiği yönündeki iddiası yerinde bulunmamıştır. 3) Başvuru sahibinin 3'üncü iddiasına ilişkin olarak: Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin “İş deneyim belgesi düzenlenemeyen hallerde iş deneyimini gösteren diğer belgeler ve bu belgelerde aranacak kriterler” başlıklı 47'nci maddesinde “(1) Gerçek kişilere veya iş deneyim belgesi düzenlemeye yetkili olmayan her türlü kurum ve kuruluşa bedel içeren tek bir sözleşmeye dayalı olarak gerçekleştirilen işlerde, iş deneyim belgesi düzenlenemez. Bu durumda, bitirilen işlere ilişkin iş deneyiminin belgelendirilmesinde aşağıdaki esaslar uygulanır: (a) Yurtdışında gerçekleştirilen işler hariç bu madde kapsamında yer alan işlerde; sözleşme ve bu sözleşmenin uygulanmasına ilişkin olarak 213 sayılı Vergi Usul Kanununun ilgili hükümleri çerçevesinde düzenlenen; fatura örnekleri veya bu örneklerin noter, serbest muhasebeci, yeminli mali müşavir, serbest muhasebeci mali müşavir veya vergi dairesi onaylı suretleri veya serbest meslek makbuzu nüshaları ya da

bu nüshaların noter, yeminli mali müşavir, serbest muhasebeci mali müşavir veya vergi dairesi onaylı suretleri, personel çalıştırılan işlerde ise bu belgelere ek olarak o işe ait sözleşme kapsamında personel çalıştırıldığını gösteren Sosyal Güvenlik Kurumu internet sayfası üzerinden düzenlenmiş ve idarece teyidi yapılabilen belgeler, iş deneyimini gösteren belgelerdir. Aday veya istekli, iş deneyimini gösteren bu belgeleri başvuru veya teklifi kapsamında sunar. Bu maddede belirtilen işler için iş deneyim belgesi düzenlenmiş olsa bile, ihale komisyonunca dikkate alınamaz. (c) Gerçek kişilere veya iş deneyim belgesi düzenlemeye yetkili olmayan kurum ve kuruluşlara gerçekleştirilen işlere ilişkin iş deneyim tutarının tespitinde, diğer belgelerin de bu tutarı doğrulaması şartıyla işin sözleşmesinde yazılı bedeli aşmamak üzere fiilen yapılan iş tutarı dikkate alınır. Sözleşmede iş artışına ilişkin hüküm bulunması durumunda, ayrıca sözleşme tutarının % 10'unu aşmamak üzere tamamlanan iş tutarı da dikkate alınır. (ç) Sözleşmenin, iş eksilişi yapılarak sona erdirilmesi durumunda, tarafların işin bu şekilde tamamlandığı hususunda anlaşıldığını gösterir belgenin iş deneyimini gösteren diğer belgelerle birlikte sunulması zorunludur. (d) İş deneyimini gösteren belgelerin değerlendirilmesinde ilk ilan veya davet tarihinden geriye doğru son beş yıl içinde kabulü gerçekleştirilen işlerde, iş deneyimini gösteren belge tutarı tam olarak dikkate alınır. Kabulü, ihale ve son başvuru tarihi ile ilk ilan veya davet tarihi arasında yapılmış olan işler de bu kapsamda değerlendirilir. Sözleşmede kabul tarihine ilişkin bir düzenleme bulunmuyor ise, iş deneyimini gösteren belgeler kapsamında sunulan faturalardan en son düzenlenen faturanın tarihi kabul tarihi olarak dikkate alınır." hükmü, İdari Şartname'nin "İhaleye katılabilmek için gereken belgeler ve yeterlik kriterleri" başlıklı 7'nci maddesinde "7.6. Benzer iş olarak kabul edilecek işler aşağıda belirtilmiştir: Personelin maden ile ilgili faaliyetleri icrası esnasında oluşabilecek her türlü rizikolara karşı sigorta işleri ve kaza, yangın, sağlık, hayat vs. diğer her türlü sigortalama işleridir." düzenlemesi yer almaktadır. İhale üzerinde bırakılan istekli

IMC Sigorta ve Reasürans Brokerliği A.Ş. tarafından iş deneyimini tevsik etmek amacıyla, konusu Krea İçerik Hiz. ve Prodüksiyon A.Ş. personeline Allianz Sigorta A.Ş. tarafından özel sağlık sigortası yapılması olan ve IMC Sigorta ve Reasürans Brokerliği A.Ş. tarafından 31.12.2015 tarihinde üretilen 4.413.763,20 TL bedelli sigorta poliçesinin ve söz konusu poliçe kapsamında tahsilat borcu bulunmadığına dair Allianz Sigorta A.Ş. tarafından düzenlenen 18.10.2018 tarihli belgenin sunulduğu tespit edilmiştir. Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin yukarıda yer verilen 47'nci maddesi uyarınca, personel çalıştırılmayan işlere ilişkin olarak iş deneyim belgesi düzenlenmeyen hallerde iş deneyiminin belgelendirilmesinde, sözleşme ve bu sözleşmenin uygulanmasına ilişkin olarak 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun ilgili hükümleri çerçevesinde düzenlenen fatura örneklerinin sunulması gerekli ve yeterli olmaktadır. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 1401'nci maddesinde "Sigorta Sözleşmesi" "Sigortacının bir prim karşılığında, kişinin para ile ölçülebilir bir menfaatini zarara uğratan tehlikenin, rizikonun, meydana gelmesi hâlinde bunu tazmin etmeyi ya da bir veya birkaç kişinin hayat süreleri sebebiyle ya da hayatlarında gerçekleşen bazı olaylar dolayısıyla bir para ödemeyi veya diğer edimlerde bulunmayı yükümlendiği sözleşmedir." şeklinde tanımlanmıştır. Anılan Kanun'un "Sigorta poliçesi verme yükümlülüğü" başlıklı 1424'üncü maddesinde "Sigortacı; sigorta sözleşmesi kendisi veya acentesi tarafından yapılmışsa, sözleşmenin yapılmasından itibaren yirmidört saat, diğer hâllerde onbeş gün içinde, yetkililerce imzalanmış bir poliçeyi sigorta ettirene vermekle yükümlüdür. Sigortacı poliçenin geç verilmesinden doğan zarardan sorumludur. (2) Sigorta ettiren poliçesini kaybederse, gideri kendisine ait olmak üzere, yeni bir poliçe verilmesini sigortacıdan isteyebilir. (3) Poliçenin verilmediği hâllerde, sözleşmenin ispatı genel hükümlere tabidir." hükmü, "İçerik" başlıklı 1425'nci maddesinde "(1) Sigorta poliçesi, tarafların haklarını, temerrüde ilişkin hükümler ile genel ve varsa özel şartları içerir, rahat ve

kolay okunacak biçimde düzenlenir. (2) Poliçenin ve zeyilnâmenin eklerinin içeriği teklifnameden veya kararlaştırılan hükümlerden farklıysa, anılan belgelerde yer alıp teklifnameden değişik olan ve sigorta ettirenin, sigortalının ve lehtarın aleyhine öngörölmüş bulunan hükümler geçersizdir. (3) Kanunlarda aksine hüküm bulunmadıkça, genel şartlarda sigorta ettirenin, sigortalının veya lehtarın lehine olan bir değişiklik hemen ve doğrudan uygulanır. Ancak, bu değişiklik ek prim alınmasını gerektiriyorsa, sigortacı değişiklikten itibaren sekiz gün içinde prim farkı isteyebilir. İstenilen prim farkının sekiz gün içinde kabul edilmemesi hâlinde sözleşme eski genel şartlarla devam eder.” hükmü yer almaktadır. Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri uyarınca bir sigorta hukuku terimi olarak “poliçe”; sigorta sözleşmesini temsilen sigortacı tarafından sigorta ettirene verilen ve tarafların haklarını, temerrüde ilişkin hükümleri, genel ve varsa özel şartları içeren yasal belge olarak tanımlanabilir. Uygulamada bir sigorta poliçesinde genel olarak, sigortacıyı ve sigortalıyı tanımlayıcı bilgiler, sigorta konusuna ilişkin açıklamalar, teminatın kapsamı, sigorta bedeli, sözleşmenin süresi, prim miktarı, poliçenin düzenlenme tarihi, tarafların borç ve yükümlölükleri gibi bilgiler bulunmaktadır. Bu çerçevede, sigorta poliçesinin Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin yukarıda yer verilen 47'nci maddesi uyarınca, iş deneyim belgesi düzenlenmeyen hallerde iş deneyiminin belgelendirilmesinde sunulması gereken “sözleşme” olarak kabul edilebileceği sonucuna varılmıştır. Vergi Usul Kanunu'nun “Fatura kullanma mecburiyeti” başlıklı 232'nci maddesinde “Birinci ve ikinci sınıf tüccarlar kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçiler: 1. Birinci ve ikinci sınıf tüccarlara; 2. Serbest meslek erbabına; 3. Kazançları basit usulde tesbit olunan tüccarlara; 4. Defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilere; 5. Vergiden muaf esnafa. Sattıkları emtia veya yaptıkları işler için fatura vermek ve bunlara da fatura istemek ve almak mecburiyetindedirler.” hükmü, “Yetki” başlıklı mükerrer 257'nci maddesinde “1-

Mükellef ve meslek grupları itibariyle muhasebe usul ve esaslarını tespit etmeye, bu Kanuna göre tutulmakta olan defter ve belgeler ile bunlara ilaveten tutulmasını veya düzenlenmesini uygun gördüğü defter ve belgelerin mahiyet, şekil ve ihtiva etmesi zorunlu bilgileri belirlemeye, bunlarda değişiklik yapmaya; bedeli karşılığında basıp dağıtmaya veya üçüncü kişilere bastırıp dağıtmaya veya dağıttırmaya, bunların kayıtlarını tutturmaya, bu defter ve belgelere tasdik, muhafaza ve ibraz zorunluluğu getirmeye veya kaldırmaya, bu Kanuna göre tutulacak defter ve düzenlenecek belgelerin tutulması ve düzenlenmesi zorunluluğunu kaldırmaya, ... yetkilidir." hükmü, 07.09.1995 tarih ve 22397 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "243 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'nde, "Bilindiği üzere, Vergi Usul Kanunu'nun 227'nci maddesinde, bu kanunda aksine hüküm olmadıkça bu Kanuna göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait kayıtların tevsikin mecburi olduğu hükme bağlanmış; aynı kanunun 229-242'nci maddelerinde de, bu Kanuna göre düzenlenmesi ve alınması gereken fatura ve fatura yerine geçen vesikalar, serbest meslek makbuzu, ücretlere ait kayıt ve vesikalar ile diğer evrak ve vesikalara ait hükümlere yer verilmiştir. Diğer taraftan, Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre tutulan veya düzenlenen defter ve belgelere ilaveten, muhtelif sektörlerde faaliyet gösteren mükelleflerle ilgili diğer mevzuatta da bu mükelleflerce tutulması veya düzenlenmesi gereken defter veya belgelere ilişkin düzenlemeler ve bu konuda muhtelif kamu idarelerine düzenleme yapma yetkisi tanıyan hükümler yer almaktadır. Bunun sonucunda mükellefler bazı durumlarda aynı amaca hizmet eden birden fazla belge düzenlemek zorunda kalmaktadır. Bu konuda Bakanlığımıza vaki müracaatların değerlendirilmesi sonucunda, Vergi Usul Kanununun mükerrer 257'nci maddesinin Bakanlığımıza verdiği yetkiye dayanılarak mükerrer belge düzenleme mecburiyetinin yarattığı külfetleri azaltmak amacıyla bankalar, sigorta şirketleri ve acenteleri, sermaye piyasası aracı kurumları ile ikrazatçılıkla uğraşanların faaliyetleri sırasında düzenleyecekleri belgelerle ilgili olarak aşağıdaki

düzenlemeler yapılmıştır. B) Sigorta Şirketleri İle Acenteleri Tarafından Düzenlenecek Belgeler: Sigorta şirketleri tarafından düzenlenen sigorta poliçeleri (ek belgeler "zeyilnameler" dahil) Vergi Usul Kanunu uyarınca düzenlenmesi zorunlu belgeler kapsamına alınmış olup, sigorta şirketleri bu poliçeler ve ek belgelere (zeyilnameler) konu işlemlere ait tutarlar için ayrıca fatura düzenlemeyeceklerdir. Sigorta Poliçelerinin düzenlenmesinde aşağıda belirlenen esaslara uyulması zorunludur. 1-Sigorta poliçeleri en az iki örnek olarak düzenlenecek ve ikiden fazla örnek olarak düzenlendiği takdirde her birinin kaçınıcı örnek olduğu belirtilecektir. 2-Poliçelerde Sigorta Murakabe Kanunu ve bununla ilgili yönetmelikler ile Türk Ticaret Kanunu uyarınca bulunması gerekli bilgilere ilave olarak, sigorta şirketinin kurumlar vergisi yönünden bağlı bulunduğu vergi dairesi ve vergi numarası ile poliçe seri ve sıra numarasının da bulunması zorunludur. 3-Sigorta poliçelerinin basımı için önceden izin alınması, anlaşmalı matbaalara bastırılması veya notere tasdik ettirilmesi zorunlu olmayıp, sigorta şirketleri (Ocak-Haziran) ve (Temmuz-Aralık) olmak üzere 6'ar aylık dönemler itibariyle bastırdıkları sigorta poliçelerinin seri ve sıra numaraları ile bunlardan poliçe düzenleme, yetkisine sahip acentelere gönderilenlere ilişkin bilgileri müfredatlı olarak, her dönemin bitimini izleyen ayın son günü mesai bitimine kadar kurumlar vergisi yönünden bağlı buldukları vergi dairelerine taahhütlü olarak gönderecekler veya elden teslim edeceklerdir. 4-Sigorta acente ve prodüktörleri tarafından sigorta şirketlerine sağlanan hizmetler nedeniyle ödenen komisyon bedelleri ise sigorta şirketleri tarafından düzenlenecek "Sigorta Komisyon Gider Belgesi"ne istinaden kayıtlara alınacaktır. Acenteler ve prodüktörler bu bedeller için ayrıca fatura düzenlemeyecekler ve bu bedelleri sigorta şirketleri tarafından kendilerine verilecek sigorta komisyon gider belgesine istinaden hasılat kaydedeceklerdir." düzenlemelerine yer verilmiştir. Vergi Usul Kanunu'nun 232'nci maddesine göre, tacirlerin her türlü mal ve hizmet satış ve alımlarını fatura ile belgelendirmeleri gerekmektedir birlikte,

Hazine ve Maliye Bakanlığı anılan Kanun'un mükerrer 257'nci maddesinin kendisine verdiği yetkiye dayanarak, mükerrer belge düzenlenmesini önlemek ve mükerrer belge düzenleme mecburiyetinin yarattığı külfetleri azaltmak amacıyla fatura düzenleme zorunluluğunu bazı mükellef ve işlemler için kaldırabilmektedir. Nitekim Bakanlık, 243 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile sigorta şirketleri için fatura düzenleme zorunluluğunu kaldırmıştır. Bu bakımdan, sigorta şirketleri tarafından anılan Tebliğ'de belirtilen şartlara uygun olarak düzenlenen sigorta poliçelerinin fatura yerine geçeceği anlaşılmaktadır. Bu çerçevede, sigorta poliçesinin Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin yukarıda yer verilen 47'nci maddesi uyarınca, iş deneyim belgesi düzenlenmeyen hallerde iş deneyiminin belgelendirilmesinde sunulması gereken "Vergi Usul Kanunu'nun ilgili hükümleri çerçevesinde düzenlenen fatura örneği" olarak kabul edilebileceği sonucuna varılmıştır. Başvuru sahibi tarafından poliçelerin geçerli olabilmesi ve fatura hükmünde sayılabilmesi için ödeme makbuzları ve dekontlarının da tanzim edilmiş olması gerektiği ileri sürülmekte ise de, yukarıda yer verilen mevzuat uyarınca sigorta poliçelerinin geçerli olabilmesi ve fatura hükmünde sayılabilmesi için ödeme belgelerinin de düzenlenmesine ilişkin bir zorunluluk bulunmadığı, ayrıca Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin yukarıda yer verilen 47'nci maddesinde yer alan iş deneyim belgesi düzenlenmeyen hallerde iş deneyiminin belgelendirilmesine ilişkin esaslar yönünden, sözleşmenin uygulanması aşamasına ilişkin ödeme belgelerinin sunulması gerekmediğinden başvuru sahibinin iddiası yerinde bulunmamıştır. Sonuç olarak, ihale üzerinde bırakılan istekli tarafından iş deneyimini tevsik etmek amacıyla sunulan belgeler Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin yukarıda yer verilen 47'nci maddesi çerçevesinde değerlendirildiğinde, söz konusu belgelerin iş deneyim belgesi düzenlenmeyen hallerde iş deneyiminin belgelendirilmesine ilişkin esaslara uygun olarak sunuldukları tespit edildiğinden başvuru sahibinin aksi yöndeki iddiaları yerinde

bulunmamıştır. Açıklanan nedenlerle, 4734 sayılı Kanun'un 65'inci maddesi uyarınca bu kararın tebliğ edildiği veya tebliğ edilmiş sayıldığı tarihi izleyen 30 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemelerinde dava yolu açık olmak üzere, Anılan Kanun'un 54'üncü maddesinin onbirinci fıkrasının (c) bendi gereğince itirazın şikâyet başvurusunun reddine, Oybirliği ile karar verildi.]]>